

PEDAGOGISCHE FICHE 1

Thema: Geheim en Privacy

MIJN GEHEIM...ONLINE OF OFFLINE?

Tijdsduur van de sessie

50 minuten

Tijdsduur van de video

5 minuten

Materiaal

Voor de video:

- Een dvd-speler en televisie OF
- Een computer met een dvd-speler, een projector en luidsprekers OF
- Een internetverbinding, een computer, een projector en luidsprekers

<http://youtu.be/IL7RqAhCizM>

Voor de crea-ronde:

- internetverbinding, groot blanco blad, stiften, punaises of plakband

Boodschap van de video

Online vrienden, contacten onderhouden maar ook nieuwe mensen leren kennen op het internet hoort zonder meer bij de digitale leefwereld van jongeren. Maar wat als je die nieuwe online contacten onmiddellijk gaat beschouwen als 'hartsvriendinnen' en 'soulmates'? En je meteen al je diepste geheimen toevertrouwt? Deze video beschrijft wat je wel en wat je beter niet doet wanneer je persoonlijke dingen wil bespreken.

De boodschap luidt: **Een persoonlijke of intieme boodschap vertel je beter offline aan een vertrouwenspersoon. Probeer je niet kwetsbaar op te stellen online, maar praat met iemand die je goed kent zoals je grote zus of papa. Daarnaast kan je ook anoniem terecht bij verschillende hulporganisaties voor jongeren.**

Doelstelling

- Jongeren aanzetten om na te denken over welke info ze delen online en welke niet
- Inzicht in het begrip 'online vriend'
- De kritische zin van jongeren aanscherpen
- Jongeren informeren over bestaande hulplijnen voor jongeren in België
- De reflex genereren om raad te vragen bij een vertrouwenspersoon
- Het verschil aanleren tussen anonieme, persoonlijke en publieke informatie
- Jongeren wijzen op het belang om sommige zaken beter aan een vertrouwenspersoon te vertellen of iets anoniem te melden

Beoogde competenties/ontwikkelingsdoelen

ICT vaardigheden

- ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier gebruiken
- ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren
- Zelfstandig kunnen oefenen in een door ICT ondersteunde leeromgeving
- Met behulp van ICT voor hen bestemde digitale informatie kunnen opzoeken, verwerken en bewaren

Communicatieve vaardigheden

- De leerling ervaart/herkent/reageert op vertrouwde personen
- De leerling herkent/onderscheidt/reageert op alledaagse situaties

- De leerling begrijpt communicatie in omgang met gekende personen in een uitgebreide omgeving
- De leerling begrijpt communicatie in omgang met niet gekende personen in een uitgebreide omgeving

Sociaal-emotionele ontwikkeling

- Emotiebeleving: De leerling gaat adequaat om met emoties en gevoelsuitdrukkingen
- Sociale beleving: De leerling herkent vertrouwde personen

Verloop

STAP 1: Situatiefilmpje tonen “Mijn geheim...ONLINE of offline?”

Start het situatiefilmpje en laat de leerlingen aandachtig kijken. De video stopt en vier mogelijke reacties verschijnen op het scherm. Indien het filmpje onduidelijk is kan je het ofwel nog eens laten spelen ofwel de verhaallijn* luidop lezen:

* *“Ariane leest op haar pc een blogbericht van een meisje Sofia, die ze niet kent. Ook al kent ze haar niet, toch klinkt het verhaal van Sofia erg vertrouwd. Ariane voelt zich net zoals Sofia, niet echt goed in haar vel. Hoe zou ze reageren op dit bericht? Antwoorden? En wat dan?”*

Klik nog niet verder naar de volgende filmpjes, maar ga naar **Stap 2**

STAP 2: Individuele reflectie

Klik nog niet op de vervolgfilmpjes, maar zorg eerst voor een kort moment van zelfreflectie.

« *Wat zou jij in de plaats van Ariane doen als je zo’n boodschap te zien krijgt op je scherm?* »

Vraag aan de leerlingen om individueel en in stilte na te denken over een mogelijk antwoord en argumenten te verzamelen om zijn/haar keuze kracht bij te zetten. Lees luidop de onderstaande vier mogelijkheden voor, maar klik nog niet op de filmpjes.

1. *“Ik wil Sofia zien! Ik spreek af,…”*: Zouden ze in de plaats van Ariane eens afspreken met Sofia?
2. *“Mijn zus kan me helpen!”*: Zouden ze eerder een persoonlijk probleem aan een familielid vertellen, zoals een zus?
3. *“Misschien kan een organisatie me helpen?”*: Zouden ze eerder naar een organisatie stappen met hun persoonlijk probleem?
4. *“Vertel ik alles aan Sofia?”*: Zouden ze in Ariannes plaats terugschrijven en hun probleem aan Sofia vertellen?

STAP 3: In groep reflecteren

Na het moment van zelfreflectie lees je de 4 stellingen nogmaals luidop en vraag je de leerlingen om zich in kleine groepjes (3 à 4 personen) te verdelen en samen overeen te komen welke stelling ze kiezen. De leerlingen hebben 5 minuten tijd om te kiezen tussen 4 stellingen. Ze mogen slechts 1 enkele stelling kiezen en dienen ook argumenten te verzamelen.

STAP 4: Vervolgfilmpjes

Duid een eerste groepje aan, vraag hen welk filmpje ze kozen, en bekijk vervolgens klassikaal de gekozen vervolfgvideo. Nadat de eerste vervolfgvideo is bekeken, is er ruimte voor een kort debat.

Kiest het aangeduide groepje bijvoorbeeld om in plaats van Ariane een probleem aan een zus om familielid te vertellen? Dan kan je het filmpje – reactie 2 ‘Mijn zus kan me helpen!’ laten afspelen en vervolgens volgende voorbeeldvragen stellen:

Reactie 2: Mijn zus kan me helpen!

Via deze reactie moeten de leerlingen het belang, de rol en de meerwaarde van een vertrouwenspersoon inzien.

- Is het een goed idee van Ariane om haar geheim toe te vertrouwen aan haar zus?
- Wat is een vertrouwenspersoon?
- Kan je verschillende vertrouwenspersonen hebben?
- Met wie zou jij het liefst praten?

STAP 5

Herhaal dit proces tot alle vier de filmpjes bekeken zijn en er over elke mogelijke keuze gedebatteerd is.

Na het eerste debat, duid je opnieuw een groepje aan en kan het volgende vervolgfilmpje worden afgespeeld en opnieuw gekoppeld worden aan een klassikaal debat. Naargelang de keuze van het tweede groepje, speel je 1 van de 3 overige vervolgf filmpjes af en start je vervolgens het debat:

Reactie 1: Ik wil Sofia zien! Ik spreek af!

Via deze reactie kan je leerlingen duidelijk maken dat afspreken met een online onbekende niet meteen het beste idee is.

- Is afspreken met iemand die je nog nooit in het echt gezien hebt een goed idee?
- Heb jij al eens afgesproken met iemand die je niet kent?
- Waarom was dit geen verstandig idee? Had je Ariane tips kunnen geven (bv. niet alleen gaan, op een openbare plaats afspreken, je ouders

inlichten, ...)

- Hoe voelde Arianne zich na haar afspraak? (Bedrogen? Kwaad? Naïef? Droevig?...)
- Is iedereen op het internet wie hij/zij beweert te zijn?
- Wat zijn de gelijkenissen en verschillen tussen een online en een offline vriend?

Reactie 3: Misschien kan een organisatie me helpen

Via deze reactie is het belangrijk dat je het bestaan en het nut van hulporganisaties voor jongeren benadrukt.

- Welke organisaties ken je?
- Voor welke problemen kan je bij een professionele organisatie terecht?
- Op welke manier kan je een organisatie raadplegen (online, offline, per telefoon, via chat, per mail)?

Reactie 4: Vertel ik alles aan Sofia?

Via deze reactie kan je de leerlingen duidelijk maken welke informatie je beter niet zomaar online verspreidt.

- Zou jij veel aan Sofia vertellen?
- Geef 5 voorbeelden van wat je wel zou vertellen (bv. feitelijke info zoals je lievelingsgerecht) en 5 dingen die je absoluut niet zou vertellen (bv. je adres, je pincode, enz.)
- Welke online games spelen jullie graag? Is er ook een chatfunctie op deze games? Praten jullie dan over persoonlijke dingen of gaat het meer over het spel zelf?

STAP 6: Crea-ronde

Nu de leerlingen alle filmpjes gezien hebben, is het tijd om iets creatiefs te doen. Laat de leerlingen in kleine groepjes organisaties opzoeken op het internet. Hang een groot blad achteraan in de klas; waar alle organisaties (naam + het probleem waarmee je kan aankloppen bij de organisatie) opgeschreven worden.

Laat het blad aan de muur hangen in de klas als geheugensteuntje.

Enkele tips:

www.awel.be

www.jac.be

www.fitinjehoofd.be

www.kinderrechtswinkel.be

www.childfocus.be

<http://www.tele-onthaal.be/nl/jongeren/>

Meer info:

www.clicksafe.be

Jeugdboek: "Sam en de ongelooflijk lieve Boy" – Kristien Dieltiens